

POWIATOWY URZĄD PRACY
W GRÓJCU

ANALIZA LOKALNEGO RYNKU PRACY

Grójec, 2015

Wstęp

Bezrobotni poniżej 30 roku życia to obok bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia, długotrwale bezrobotnych czy niepełnosprawnych, osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Z danych napływających z polskiego rynku pracy wynika, że pomimo posiadanego wykształcenia i kwalifikacji, ta grupa osób napotyka na szczególne trudności podczas procesu wejścia na rynek pracy i uzyskania zatrudnienia. Umiejętności młodych uzyskane w procesie edukacji mają istotny wpływ na ich pozycję na rynku pracy.

Niestety zauważalnym jest problem braku dopasowania kierunków kształcenia na poziomie wyższym oraz ofert pracy i oferowanych stanowisk. Zjawisko nadwyżki wielu „modnych” kierunków takich jak psychologia, stosunki międzynarodowe czy turystyka, uwydatnia zdecydowane niedobory specjalistów o wykształceniu technicznym i zawodowym. Wysokie bezrobocie wśród młodzieży jest konsekwencją systemu edukacji, ukierunkowanego na zdobywanie wiedzy teoretycznej. Polscy absolwenci to niejednokrotnie, według oceny pracodawców, osoby nieprzygotowane do świadczenia pracy. Brak im przygotowania praktycznego. Jeszcze trudniejszy start ma młodzież z terenów wiejskich. Pomimo znacznego polepszenia warunków kształcenia mieszkańców wsi, dystans dzielący wieś i miasto w zakresie edukacji jest nadal znaczący. Nieustanny wzrost oczekiwań ze strony pracodawców wobec pracowników a także konkurencja na rynku pracy mają ogromny wpływ na sytuację oraz perspektywy zawodowe młodych Polaków. Młodzi to potencjał społeczeństwa a ich praca to także zabezpieczenie dla starszych. Obowiązujący w Polsce I filar to tradycyjny system emerytalno- rentowy, zwany systemem umowy pokoleniowej. Polega on na tym, że osoby pracujące płacą składki, a z nich państwowy zakład ubezpieczeń na bieżąco wypłaca emerytury tym, którzy już zakończyli pracę. Składki nie są inwestowane i nie pracują jak kapitał, czyli nie jest możliwe ich pomnażanie z korzyścią dla następnych pokoleń. Nowoczesne społeczeństwo charakteryzuje się wzrostem długości życia z jednej strony i zmniejszaniem się wskaźnika urodzin z drugiej. Aktywizacja zawodowa tej grupy wiekowej powinna być zatem sprawą priorytetową. Warto więc pokusić się o wzmożone działania mające na celu ułatwienie młodym osobom wejście na rynek pracy oraz zniwelowanie lub uniknięcie wykluczenia społecznego, spowodowanego brakiem aktywności zawodowej.

II. Analiza sytuacji na rynku pracy osób do 30 roku życia

Z danych statystycznych wynika, że na koniec czerwca 2015r. w Powiecie Grójeckim zarejestrowanych było 2324 os. bezrobotne, w tym 1118 K, co stanowi 48,1 % ogółu bezrobotnych, a stopa bezrobocia wynosiła 5,5%. Na koniec czerwca 2015 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych tworzyły osoby: długotrwale bezrobotne -1108 osób (47,6%) w tym 556K (49,7% tej populacji); bezrobotni do 30 r. ż. 737 (31,7 %), w tym 393 K (35,2% tej populacji); bezrobotni do 25 r. ż. 437 (18,8%) w tym 228 K (20,4 % tej populacji); bezrobotni powyżej 50 r. ż. - 690 osób (29,7%) w tym 245K (21,9% tej populacji).

Liczba osób do 30 r. ż. wynosiła : w 2012 r.– 1469 os. , w 2013 r. 1396 os., w 2014r. 976 os., a na koniec półrocza 2015 r. – 737 os. Jak widać z danych statystycznych liczba bezrobotnych do 30 r.ż. systematycznie spada, co jest zasługą efektywności programów realizowanych dla tej grupy docelowej zarówno ze środków krajowych, jak i środków unijnych. Martwić może fakt, że ok. 11% bezrobotnych do 30 r. ż. posiada prawo do zasiłku, zaś 59% nie posiada stażu zawodowego. W ewidencji osób bezrobotnych grupa do 30 roku życia, bez doświadczenia zawodowego to 425 osób, które stanowią 59% badanej grupy wiekowej oraz 19% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Osoby do 30 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych to grupa 329 osób, stanowiąca 46% badanej grupy wiekowej oraz 15% ogółu zarejestrowanych osób.

Osoby długotrwale bezrobotne, do 30 roku życia to grupa 262 osób, stanowiąca 36% badanej grupy wiekowej oraz 12% ogółu zarejestrowanych osób.

Struktura grupy osób do 30 roku życia, według płci przedstawia się następująco:

- kobiety - 393 osoby, które stanowią 53% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych z grupy wiekowej do 30 roku życia,

- mężczyźni - 344 osób, którzy stanowią 47 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych z grupy.

Osoby do 30 roku życia zamieszkałe na terenach wiejskich to grupa 522 osób, stanowiąca 70,83 % badanej grupy wiekowej oraz 37,18 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

W grupie bezrobotnych do 30 roku życia liczącej 737 osób określono następujący profil pomocy :

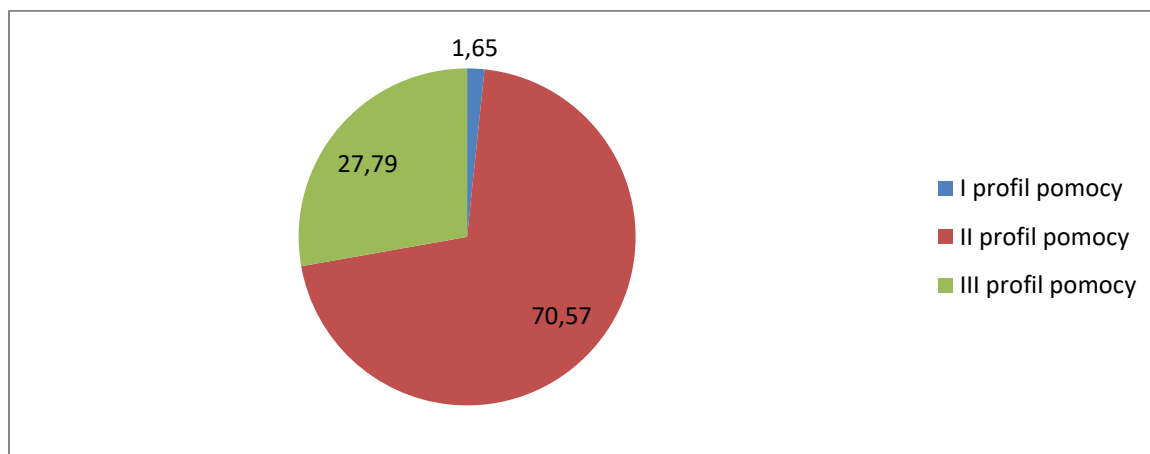
- I profil pomocy - 1,65 % z grupy wiekowej

- II profil pomocy – 70,57 % z grupy wiekowej

- III profil pomocy – 27,79 % z grupy wiekowej

Powyższe profile określają, że ponad 70% bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grójcu to bezrobotni którzy potrzebują wsparcia w postaci usług, instrumentów rynku pracy oraz innych form pomocy określonych w ustawie w wejściu na rynek pracy.

Wykres 1. Struktura bezrobotnych do 30 roku życia wg ustalonego profilu pomocy

Analiza danych statystycznych wskazuje, że osoby bezrobotne do 30 roku życia, to grupa licząca 737 osób stanowiących 31,7 % ogółu zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grójcu osób. Wśród nich blisko 60% to osoby bez doświadczenia zawodowego, stanowiące 19% ogółu wszystkich zarejestrowanych.

Kolejną liczną grupą są osoby do 30 roku życia bez kwalifikacji zawodowych. Stanowią one 46% omawianej grupy wiekowej. Z kolei osoby długotrwale bezrobotne do 30 roku życia to 262 osób, stanowiących 36% analizowanej grupy wiekowej oraz 11,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Jak wynika z danych liczbowych wielu młodych, pozostających bez zatrudnienia nie posiada kwalifikacji zawodowych, wymaganych na rynku pracy. Osoby do 30 roku życia, przede wszystkim z racji wieku, nie mogą wykazać się posiadaniem bogatego doświadczenia zawodowego.

Analizowana grupa wiekowa stanowi wysoki odsetek osób bez zatrudnienia, wobec których Powiatowy Urząd Pracy w Grójcu winien skierować w szczególności działania aktywizujące, pozwalające uzyskać doświadczenie praktyczne na stanowisku pracy, uzyskać lub uzupełnić posiadane kwalifikacje zawodowe oraz wspierać tych bezrobotnych w podejmowaniu działalności gospodarczej.

III. Wnioski

Dane statystyczne, raporty oraz opinie ekspertów dotyczące sytuacji na rynku pracy osób z omawianej grupy wiekowej wskazują, iż koniecznym jest ich aktywizacja oraz wzmocnienie działań mających na celu ułatwienie wejścia tych osób na rynek pracy i podjęcia czynnego życia zawodowego. Analizy rynku pracy alarmują, że coraz większa liczba ludzi młodych ma problemy z podjęciem zatrudnienia. Czynnikiem podstawowym, mającym bezpośredni

wpływ na tą trudną sytuację jest przede wszystkim brak doświadczenia zawodowego i niedostosowanie uzyskanego w toku edukacji zawodu do aktualnego zapotrzebowania na rynku pracy oraz do oczekiwań pracodawców.

Ustalenie właściwej ścieżki rozwoju zawodowego i dostosowanie form aktywizacji do indywidualnych potrzeb osoby bezrobotnej, winno być wsparte działaniami ukierunkowanymi na uzupełnienie lub uzyskanie poszukiwanych na rynku pracy kwalifikacji zawodowych.

Obecnie coraz większe znaczenie na rynku pracy ma doświadczenie zawodowe, które niejednokrotnie determinuje przychyłność pracodawcy wobec potencjalnego pracownika.

Działania wspierające rozwój zawodowy młodych osób, wkraczających na rynek pracy powinny zatem uwzględniać potrzebę uzyskania przez „debiutantów” tak wymaganego przez pracodawców doświadczenia.

Biorąc pod uwagę rozmiar i ciężar gatunkowy problemu, warto pokusić się o wzmożone działania, mające na celu ułatwienie młodym osobom wejście na bardzo wymagający rynek pracy oraz zniwelowanie lub choćby złagodzenie skutków wykluczenia społecznego, powodowanego brakiem aktywności zawodowej.

Według stanu na 30.06.2015 r. w rejestrze bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu pozostawało 737 osób w wieku do 30 roku życia. Osoby młode stanowiły 31,7 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Wśród omawianej grupy wiekowej zdecydowanie przeważały kobiety, stanowiące 53 % grupy osób do 30-go roku życia. Biorąc pod uwagę wcześniejsze uprawnienia emerytalne kobiet niż mężczyzn, przewaga ta jest znacząca i świadczy o zdecydowanie niższej aktywności zawodowej młodych kobiet.

IV. Propozycje rozwiązań problemu zawodowego

Formy wsparcia planowane do rozwiązania problemu zawodowego grupy docelowej to:

- **pośrednictwo i poradnictwo zawodowe** umożliwi osobie bezrobotnej uzyskanie wiedzy jak poruszać się po na rynku pracy, gdzie szukać pracy, jak szukać pracy, jak i gdzie podnieść swoje kwalifikacje, jak przygotować dokumenty aplikacyjne, jak rozmawiać z pracodawcą, z jakich form wsparcia może skorzystać w urzędzie pracy. Ponadto objęcie wsparciem przez pośrednika i doradcę spowoduje, że bezrobotny będzie czuł się lepiej na rynku pracy, uwierzy we własne siły, zwiększy się jego poziom samooceny, poczucie własnej wartości, motywacji do poszukiwania pracy, odpowiedzialności. Dla każdego z bezrobotnych przed przystąpieniem do programu zostanie ustalony profil pomocy na podstawie, którego opracowany zostanie IPD.

- **jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej** - dadzą szansę na usamodzielnienie się i polepszenie bytu materialnego. Bardzo często rozpoczęcie działalności gospodarczej jest wyjściem z szarej strefy. Ponadto wpływają nie tylko na zaktywizowanie jednej osoby bezrobotnej, ale także na tworzenie nowych miejsc pracy, a tym samym rozwój gospodarczy. Istnieje pewność, że praca na własny rachunek będzie przynosiła satysfakcję i spełnienie zawodowe. Będzie wykonywana z dużym zaangażowaniem i dbałością o rozwój firmy a tym samym rozwój jej właściciela. Domeną lokalnego rynku pracy jest funkcjonowanie mikro i małych przedsiębiorstw, najczęściej w branży handlowej i usługowej, które w znacznym stopniu spełniają i zaspakajają oczekiwania mieszkańców;

- **szkolenia** – szkolenia umożliwią bezrobotnym zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych, podniesienie posiadanych kwalifikacji lub ich uzupełnienie a tym samym zwiększą szansę bezrobotnych w znalezieniu zatrudnienia na rynku pracy lub podjęcia własnej działalności gospodarczej. Oferowane szkolenia są adekwatne do zapotrzebowania występującego na lokalnym rynku pracy. Z uwagi na rosnące zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy na sprzedawców, związane z powstającymi w ostatnich latach dużymi obiektami handlowymi np. Intermarche, Bricomarche, Kaufland, Dekada, w programie zaplanowano głównie szkolenia z zakresu profesjonalnej obsługi klienta.

- **staże** - dla osób posiadających wiedzę i umiejętności, ale nie posiadających doświadczenia praktycznego, którego brak bardzo często powoduje niechęć do zatrudnienia. Ma to więc znaczenie dla osób przekwalifikowanych z powodu potrzeby dostosowania ich umiejętności do potrzeb lokalnego rynku pracy. Staż umożliwi osobom do 30 roku życia uzyskanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy na określonym stanowisku, umiejętności pracy w zespole przez wykonywanie zadań, nabycie doświadczenia zawodowego, poruszania się w obrębie nowych technologii komunikacyjno –informacyjnych oraz możliwość pobierania stypendium stażowego. Firmom pozwolą zyskać pracowników bez konieczności nawiązywania z nimi stosunków pracy i ponoszenia kosztów związanych z wynagrodzeniami. Z drugiej strony stanowią swoistego rodzaju test przydatności zawodowej stażysty.

- **wyposażenie stanowiska pracy** – forma wsparcia kosztowna, ale wysoce efektywna w stosunku do wydatkowanych środków. Ponadto daje szansę firmie na dynamiczny rozwój lub unowocześnienie technologii zakładu, wymusza też na przedsiębiorcy legalne zatrudnienie, a tym samym zapewnia pracownikowi uprawnienia do świadczeń pracowniczych i emerytalnych. Niejednokrotnie jest to forma wsparcia, która przyczynia się do wyjścia z tzw. szarej strefy. Utworzone stanowisko będzie szansą na zatrudnienie bezrobotnego przez okres co najmniej 24 m-cy. Utworzenie nowego stanowiska umożliwi firmie rozwój zgodnie z potrzebami rynku pracy.